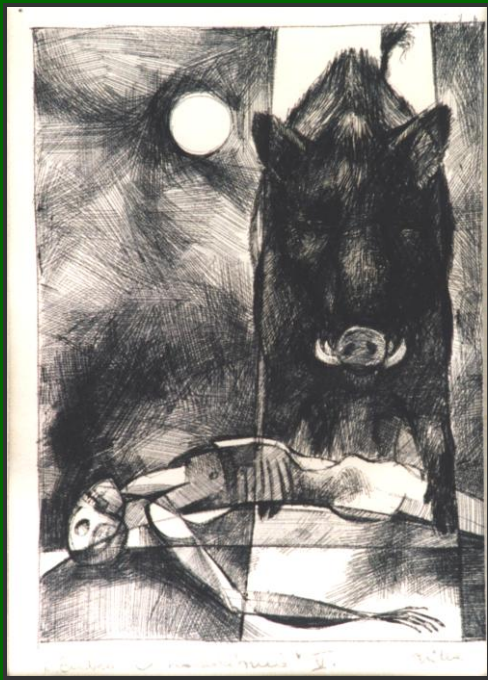

Zsille Győző

Halálvágta

50 vers

Zsille Győző

Halálvágta

50 vers

Zsille Győző

Halálvágta

50 vers

Szentes
2002

Szerkesztette:

Bodrits István

© Zsille Győző 2001

ISBN 963 00 7619 5

A borítón Zsille Győző Ember és vaddisznó című
grafikája látható.

Kiadja a Zsille Győző Baráti Társaság

Borítóterv: Zsille Győző

Műszaki szerkesztés:
TEAM Számítástechnika
Tajnai Dóra, Tímár Ferenc

Előszó

Mottó: „Az engem körülvevő világ rejtelseit ember módjára érteni és embernél jobban érezni igyekszem.”

Ajánlom ezt a kis verseskönyvet elsősorban azon keveseknek, akik ismernek engem, és ennek ellenére szeretnek, vagy legalábbis elviselnek.

Ajánlom azután azoknak, akik valamilyen, számomra érthetetlen okból úgy vélik, hogy érdemes engem megismerni, vagy egyszerűen csak kíváncsiak arra, hogy egy festő tud-e valamit nyújtani az önkifejezésnek számára idegen területén.

Tisztában vagyok azzal, hogy ebben a műfajban én csak dilettáns lehetek. Ezért kérem, ne várjanak tőlem valami magasrendű irodalmi élményt. József Attila szerint valami vagy művészet, vagy nem az. Nincs félművészet! Hogy mégis erre az aláaknázott területre merészkedtem, az az oka, hogy vannak az életnek olyan mozzanatai, amelyek nem a vizualitás élménykörébe tartoznak, annak eszközeivel nem fejezhetők ki, de mégis a napvilágra kíváncsoznak, annak reményében, hogy ezek a megnyilatkozások talán mások számára sem érdektelenek.

Azt, hogy nem vagyok igazi költő, többek között az is bizonyítja (még ha esetleg akadnak ezek között az írások között sikerültebbek is), hogy amíg az igazi költő az egész világot a költészet szemüvegén keresztül látja, és minden élményét, gondolatát a költészet eszközeivel fejezi ki, addig nekem ahhoz, hogy „verset” írjak, mindig szükségem volt felfokozott emocionális állapotra, mint a szerelem, a házasságom válsága, a

szeretteim elvesztése, az öregedés, a testi és szellemi hanyatlás tudomásulvétele és mindannyiunk közös gondja: a halál bizonyosságával való – egyre sürgetőbbé váló – szembenézés.

Ezekhez az érzelmi megrázkódtatásokhoz kötődő motívumok biztosítják hogy ha az olvasó nem is kap a nagyokhoz mérhető esztétikai élményt, de kap őszinte önvallomást, és (miként a líra általában) már-már szemérmetlen kitárulkozást. (Bár tudom, hogy amint a testi meztelenség, úgy a lelki pöréskedés sem nyújt mindig felemelő élményt.)

A versek mindegyike rólam szól, de Rólad is Kedves Olvasó, az élettel viaskodó emberről, némelyik pedig legfőképpen az alkotó emberről, a művészsorsról, a művészetről általában.¹

Végezetül bocsássák meg nekem, ha nem valami vidám hangulatban teszik le ezeket a lapokat, csupán őszinteséget ígértem, más és több nem tellett tőlem.

Szentes, 2001. augusztus 31.

Zsille Győző

¹ A kötetben szereplő három versciklus költeményei közül az első 1951 és 1953 között, míg a második és harmadik 1968 és 2000 között íródtak. A Függelékben szereplő 8 grafikából 6 a Nemzeti Galéria tulajdona.

Mint horgony a partba

Mint horgony a partba...

Rideg szobámban, kemény fekhelyemen
hányszor féltem a sötét éjszakát.
Nem a gyermekkorból felbukkanó rémképeken
riadtam, nem az villant át
éber agyamon, hogy szörnyetegek énellenem
törnek és vonszolva visznek a poklon át,

hanem az ablakredőny ritkás résein
belopódzó fények a nehéz holnapot
mutatták a mázsás múlt képein
rágódó lelkemnek, melyet mint csónakot
sodortak az élet-víz szélein
a sivár jövő felé a furcsa tegnapok.

Most átölellek, és kis szíved dobogása
a szívemig hatol. Dobbanása hozzám tartozik,
mint a távoli villamos sívítása
a pesti éjszakához. — Csend van, világosodik.
Úgy tart a két karom szorítása,
miként a horgony a partba megkapaszkodik.

Utóirat egy zavaros levélhez

Tegnap este találkoztam veled.
Azóta gondolkodom,
mi volt a szemedben
az a keserű, konok, riasztó rémület?

Előzőleg a levelem olvastad.
A szerelmünkről írtam,
együgyű, asszonyt – féltő férfilevelet.
Abban találtál sötét sorokat,
amelyek szegény kis szívedben
úgy zakatoltak zordul, mint ellened
törő vad gép kerekei?
Megijesztettek az aggodalmaim?

De lásd, nem gyerekes gyávaságból remegek,
hanem azért,
mert nem akarok
úgy élni, mint eddig — nélkülöd.

Milyen jó lenne, ha többé nem kellene verset írnom

Kértél, ím hát készül máris az újabb versem.
Formátlan dadogás ez, mégis csak keresem
a formát, melyet tán majd jobban megértesz,
mint az okos ész legtisztább, hideg érvelését.
Ezt teszem én is, azért amiért az erdő mélyén
bőgve, rekedten párját hívja a szarvas,
vagy amiért a nemes fajd dürrög az ágon,
mit sem bánva azt, hogy hangja sérti erősen
fülét párján kívül minden más élőlénynek.
Végtelen nyom ez a szörnyű kényszer itt bennem.
Kedvesem, annyira kellene engem szeressél,
hogy ilyen rossz „verset” soha többé írnom ne kelljen.
Rám néznél csak mélyen és tudnád azt máris:
történjék bármi, én egyre jobban szeretlek.

Köszönet, hogy nem hagytál egészen egyedül

Boldogan aludtál,
és észre sem vetted,
hogy orrodon
egy piciny vércsepp
kicseppent.

Most az ágyamon,
itt a fejem mellett
nyílik, mint szerelmed
gyönyörű kicsiny
virága.

Szívem melegíti
és arra emlékeztet,
hogy egyedül vagyok,
ha te nem vagy
vélem.

Válasz egy aggódó levélre

Kérdezed: lehet-e, hogy majd oly hamar felejtlek,
mint amilyen gyorsan fellobantam, s többé nem szeretlek?
Kedvesem, ez így lesz, hisz az csak rövid pillanat,
míg az ember örökre elfelejti, hogy ötven-hatvan év alatt
mennyit élt, ölt, félt, csalt és küszködött.
Addig ne félj. Szerelmed – mint vasat a beton –
erősen megkötött.

Karácsonyi vers a Kedvesnek

Poros parkett, kopott falak,
furcsán csavarodó papírok,
rozzant festőállvány és régi kardok között,
a csendben és a szomorúságban
ne érezd magad egyedül, kedves.

Gondolj rám, kit elsuhanó póznák,
ázott verebek és riadt fák között
visz a vonat
tőled egyre távolabb,
és mégis egyre közelebb hozzád.

Emlékszel? Amikor emberek voltak körülötted,
te leeresztetted redőnyeidet,
a sarokba ültél,
és olyan nagyon egyedül voltál,
amilyen nagyon csak az ember tud
magára maradni.

Most nincs körülötted senki,
én is magadra hagytalak.
Hívó szavadra senki sem felel,
és a ferde tükörben is
csak a felét látod a megszokott képmásnak.

Mégis, milyen jó tudnom,
hogy bár közöttünk van sok-sok csillogó sín,
csíkos sorompó, kemény fagyban csikorgó folyó,
és ezernyi mérges ebként vicsorgó kötelesség,
te mégis érzed a kezem szorítását,
ajkad a nevemen szólít,
és hallod, amint felelek a kérdéseidre.

Poros parkett, kopott falak,
furcsán csavarodó papírok,
rozzant festőállvány és régi kardok között
élsz most.
Senki sincs körülötted,
de többé nem vagy egyedül, kedves.

Most is veled vagyok

Szép szerelmesem,
ha majd kezedbe kerül,
az arcodra derül
ez a szerelmesen
írt néhány sor,
nézz körül itt,
ezen a furcsa tanyán.
Engem már az anyám
házába vitt –
mint annyiszor –
a döcögő vonat.
Mégis ittmaradtam,
csak hogy más alakban,
rejtve alakomat.
Meglásd, ha hiányzom,
könnyen reám lelhetsz,
hiszen itten éltem,
éheztem, reméltem,
és most belehelhetsz,
úgy mint a lakásom
nyomott levegőjét.
És ha dolgaim megfogod,
úgy megsimogathatod,
mint lány a szeretőjét.
Talán nem is látod,
de benne vagyok
a fal durva rücskeiben,
a párna szakadt csücskeiben.
És hiába nagyok
köztünk a távolságok,
megtalálhatsz engem
szerelmet kereső,
halálig szerető,
drága kis szívedben.

Bizakodó levél bánat idején

Kis szívem,
most ismét levelet
kell írnom,
mert amit teneked
mondanék,
ahhoz az élő szó
oly gyatra,
erőtlen, elfolyó.

Az első balsiker,
az első nehézség,
és máris rettegő,
suta merészség
készíti elő
a menekvés útját.
Az elmenésre
gondolsz. Úgy hát
tedd, de ne hidd,
hogy jó megoldás lesz.
Az ember ilyen
csak gyávaságból tesz.
Bár te
hősiességnek nézhetnéd,
hiszen énértem éreznéd
a lemondás minden kínját.
Pedig
gyávaság lenne ez,
akárhogy is hívnád.

Ilyen gyilkos áldozat
nem erény.
Harcolni kell
a szerelmért!
Harcolni foggal,
tíz körömmel,
vérző búval,
égő örömmel,
töretlen hittel,
nem alkuvó vággyal.
Te
talán beérnéd
a félig üres ággal?

Kis szívem, nincs szükség
kegyes csalásra.
Ha lehet,
ne toljuk egymásra
a felelősséget,
vállaljuk azt emberül.
Nem hiszem el,
hoggy könnyebb lesz egyedül.
Történjék bármi,
mi együtt maradunk,
meglásd, minden meglesz,
amit akarunk.
Ha pedig sok bajjal
lesz a jövő tele,
nem bújunk el.
Ketten
dacolunk vele!

Találós kérdés

Két fiatal fa
egymás mellett nőtt ki a földből.
Évek múltán azután
összehajoltak, s nem messze a földtől
kérgük is összeferrott.
Eggyé csavarodott a hajlékony törzsük.
Bár két gyökérről eredtek,
magasan fen a terebélyes zöldjük
egy koronává vált.
Ámde vihar támadt, villám sújtotta a lombot.
A kéttörzsű fa
most kiégve mutatja a szörnyű kormot.
Mindkét törzs
csupaszon, bénán mered fel az égre.
Hogy lehet ez?
Hisz a villám csak az egyiket érte!

Kérlek, ne légy szomorú!

Kedvesem,
nem tudom, miért,
de amikor ma belenéztem
a te életet adó szemeidbe,
valahogyan
a halál jutott eszembe.

Azt mondtad, szeretsz.
De a szemed az olyan kihalt
és levegőtlen volt,
mint amilyenek
a holdbéli tájakat képzeljük.
Megborzongtam,
és bizony meg is ijedtem
Hogyan is lesz ez?

Ó, mennyi tűz, mennyi forróság,
milyen nagyon sok szeretet
kell ahhoz,
hogyan éljen az ember!

Kedvesem, én nem tudom,
hogyan vagy te ezzel,
de én egy idő óta
ismét félek a haláltól.
Majdnem annyira,
mint gyermekkoromban,
amikor a sötét szobában
az óra és a szívem
állandóan ezt zakatolta:
„Meg-halsz, — meg-halsz.”

Csakhoggy akkor a halál
csupán távoli
homályos sejtés volt.
De amikor a villamos
szétronsolta
az Apám
szép, okos, büszke fejét,
a halál olyan kézzelfogható,
olyan közeli,
testet öltött
bizonyosság lett,
mint amilyen bizonyos
az, hogy élünk.

Bolond dolog,
hoggy mindez
a te szemeidről
jutott az eszembe.
De kérlek,
ne haragudj rám ezért,
hiszen ez csupán
azért történt,
mert — úgy gondolom —
van még hátra
egy pár évtizedünk,
és én addig
élni akarok.
Mégpedig nem akárhogyan,
hanem teveled.

Ezért kérlek,
ha igazán szeretsz,
úgy nézz rám,
hogy a tekinteted gyűjtson
és vigasztaljon,
még akkor is, amikor bánatod van,
vagy elfáradtál.
Megteheted,
mert az én szemem is
gyűjtani és vigasztalni fog,
még akkor is, amikor bánatom van,
vagy elfáradtam.

Kedvesem, mindezt a sok
szamárságot
elmondhattam volna
Sokkal egyszerűbben is:
kérlek,
ne légy szomorú.

Most már én is értem...

Az Apám amíg élt,
mindig az öregségtől félt.
Ráncosodó kezét nézte,
de sorsát hiába kérte,
nem került el a télt.

Most már én is értem,
hogy hiába féltem.
Az ember bújik, menekül,
de sorsa nem könnyörül
rajta sem.

Szilánkok

I.

Drága Kedvesem,
szeress, mert elvesztem,
ha csupaszon, ázva,
jeges szélben állva,
magamra maradok.
Egy perc és megfagyok.

II.

Olyan nagyon szeretlek,
amint csak szerethet
egy igen gyarló ember.

A szerelmem tenger –
mondom én, – de Te
ugyan mit érsz vele?

III.

Szobámban lóg –
mindig láthatom –
egy szakadt ruhád
kajla fogason,
mint szegény szerelmed
keshedt vállamon.
Bár szüntelen rág és
egyre nő a bánatom –
mint bűzös lyuk
az odvas fogakon –
mégis amíg ez
itt lóg, tudhatom:
szerelmed nem alszik.
Fel nem is foghatom,
mi lesz, ha majd
csak üresen forгатom
kezeim közt az életem
és az ócska fogasom?

Hideg tavaszunk van...

Hideg tavaszunk van.
Tegnap még forrónak ígérkezett a nyarunk,
de ma már
ólmos fellegek lógnak a fejünk felett.
Kellemetlen kamasz szelek
borzolja hajunk,
jéghideg nótát fütyentenek a fülünkbe.
Végignyargalnak az elhagyott Duna-parton,
a vékony kis ruhát
szorosabbra rántják rajtad
és kicsiny kerek melledet markukba fogják.

Sokszor ültem már
a Duna-part lépcsőin.
Nézegettem a nagy víz játékos, kicsiny habjait,
a partot hiába ostromló mérges hullámokat,
a sokféle giz-gaszt rendre tanító sebes örvényeket,
meg az embereket is,
akik mindehhez hozzátartoznak.
Mondom,
sokszor néztem már
a Duna tovahömpölygő fodros vizét,
és a kemény kőlépcsők könyörtelenül egyenes vonalait.

De amikor veled ültem
a csipkészlű víz mellett,
mindezt még szebbnek láttam,
és még többnek is.
De ezt szóval már nem is tudnám elmondani.

Milyen szép is volt
a Gellérthegy tompa, szürke púpja,
az épülő híd feszülő lila íve,

a párat lehelő lusta víz.
De szép is volt.
Milyen szépek voltak
a kunkoriorrú halászbárkák,
rajtuk a kunkoriorrú kiskutyával.
És milyen szép volt
a két mezítlábas asszony a bárkán,
akik aranyhasú halat pucoltak és
zöld salátát mostak
a Duna barna vizében.
De nagyon szépek voltak!
És milyen szép volt –
ó milyen elmondhatatlanul szép –
két, kedves, szerelmes szemed,
melyek a szürke eget és a barna vizet tükrözték,
és amelyek a nyár melegét,
a jövőendő ölelés tüzét
villantották felém.

Mégis, csak egy szó,
és egy villanásnyi idő alatt
gonosz szél sivitott végig a parton.
Jéggé változtatta szívünket,
gyilokká a kezünkben lévő könyvet,
pusztító lánggá
szemed előbb még szerelmes fényét.
Ne haragudj, kedves,
de akkor
nem tudtam veled maradni.
Mennem kellett,
végig a parton,
a híd alatt,
az ég alatt,
a magas part szélén,
a széles víz szélén,
a csendes kő és
a morajló víz között,
hogyan megtisztuljon kissé

a zúgó bolond fejem, és
csillapodjék kissé
a szívem is,
amelyet bizony megsebeztél
és amely
soha
nem érezte magát olyan elhagyottnak,
mint akkor.

Azután –
megálltam.
Néztem a vizet,
amely arról folyt, ahol Téged hagytalak.
Széles, nagy víz,
sok szennyet hord a hátán,
és belül, a szívében is.
Mégis hogy összeköti
a csendes felhőket,
meg a zajos partokat.
A hallgató hegyeket és
a csörömpölő hidakat,
az elnémult roncsokat
meg a pöfögő hajókat,
a szórtan halakat és
a jajgató és káromkodó,
éneklő és nevető embereket.

Bennem sem kevesebb
a szenny és a hordalék –
gondoltam –,
de a szépség és erő
még annyira sem futná,
hogy kettőnk életét
erős fonálként egybekösse?

Így azután lassan arra fordítottam a fejem,
ahol Téged hagytalak.
A felfordított, barna halasládák,
amelyeken még csak az imént is ültél,
már üresen lapultak
a rakpart falához.

Elmentél.

A rakpart most tele volt emberekkel.
Egy pillanat alatt
üressé vált mégis.
Úgy éreztem,
hogy végtelenül hosszú az út,
amelyen a hideg szél végignyargal,
és amelyet nekem is meg kell tennem.
Egyedül,
végig a kihalt kongó kövű rakparton.

Hideg tavaszunk van.
Szemtelen szél borzolja hajamat, és
dermesztő dalt dúdol a fülemben.

Hozd el, ó hozd el kedvesem
szép szemeid fényében,
forró kis szád csókjában,
puha öled tüzében
a nyári napnak
éltető melegét.

Halálvágta

Halálvágta

Rettegő futással a mély völgynek vágat
a sebzett vadállat.
Már ronggyá tépte szívét a gyilkos ólom,
de fut, menekül még,
lerázni reméli véres veszedelmét.
Nem is űzi senki,
messziről csak a vadász követi szemmel.
Ám hiába szökne,
ő nem tudja még, de már magával viszi testében
a könyörtelen halált.

Közben semmit...

Az Apám néha verseket írt,
akadt köztük gyenge is, jó is.
Fiatal korában forradalmi verseket,
öreg korában szerelmes verseket.
Közben semmit.

Én is írtam néha verseket,
akadt köztük gyenge is, jó is.
Fiatal koromban szerelmes verseket,
Öreg koromban búcsúzó verseket.
Közben semmit.

Búcsúzás

Amikor még azt hittem, hogy élek,
és úgy gondoltam, hogy messze még a halál,
amikor még azt hittem, hogy nem vagyok gyáva,
és gyakoroltam sok buta erényt,
amikor még azt hittem, hogy formát adhatok a gondolatnak,
és bíztam abban, hogy ez fontos és nem felesleges,
amikor még azt hittem, hogy az igazság nem csupán képzelődés,
és biztos voltam abban, hogy el nem múló a mi szerelmünk,

akkor még azt reméltem,
hogy a kezedet fogva búcsúzhatok,
hogy a Te arcod lesz az utolsó kép a recehártyámon,
hogy a Te csókod lesz az utolsó lágy érintés az arcomon,
hogy a Te hangod kísér el a nagy utamon,
és még akkor is ott rezonál majd a fülemben,
amikor én már nem is hallom azt.

Elbúcsúztam immár, és nem foghattam a kezed.
Drága arcod – ó jaj – örökre elhomályosult.
Nem volt utolsó csókod, és én sem csókolhatlak soha többé.
Elnémult hangod, nem szólhatsz hozzám.
Néma árnyként lebegsz az én kurta kis örökkévalóságomban.

Elbúcsúztam.
Most itt állok a sínek mellett.
Itt állok poggyász nélkül, és hiába várom a jelt:
nincsen vonat, amely elindulna vélem...

1968. június 29.

Csicsi már négy hónapja halott

Sikongva, jajongva,
szédítőn forogva
dolgozik az idő
csiszolókorongja.

Csattogó korbácsok,
szétcsapó kartácsok:
szikrázva pattognak
az emlékforgácsok.

Egyre fogy, de épül,
elkopik, ám szépül
minden emlékképünk.
Így veszik el végül.

Nem segít a sírás,
hiába a hívás,
messziről néz már ránk.
Kifakul az írás.

Csicsi nélkül a liftben

Itt minden megváltozott.
Nem tudom, hol vagyok én most?
Itt már semmi sem a régi.

Úgy, mint máskor: nyomom a gombot,
indul a lift csikorogva,
a kezem önkéntelenül most is keresi,
de nyugtatgató símogásomra
kis kutyámnak nincs szüksége
soha többé!

Őz-riadtan búvó szeme
nem néz fel rám.
Lábamnál remegő teste
már nem melegít.
Sokfélelmű kicsi szíve
többé nem zakatol.

És okos, fürge agya
nem alkot már magának
zord különös képeket
az érthetetlen világról,
sem erről a nyikorgó,
ijesztő, félelmes szörnyetegről,
amely elnyel bennünket,
és amelyben igazán bízni
még az oly hosszú,
mégis szellő-gyorsan elsuhant
hat teljes kutyaesztendő során
sem lehetett.

Ő többé nem fél már a szörnytől,
a morgó, fogcsikorgató hangtól,
a csattogva kitátott szájától,
amelybe összeszorult szívvel,
de bennünk bízva,
mégis naponta követett minket.

Semmitől sem retten ő már!

De nékem, ittmaradottnak

jaj! Egyedül kell belépnem
a rettenetesbe,
az érthetetlenbe,
a fel-le suhanóba.
Senkit nem követhetek én,
nem bújhatok bizalommal
a gazdám lábához, tekeregve.

Nincs számomra remény!

Csupán egy sokfélelmű,
riadt kis kutya emlékénel
kereshetek
menedéket.

Már egy éve ...

(Csicsi emlékére)

Még sokan emlékeznek rá,
még kérdezik: hol van, mi van vele?
Összeszorult szájjal válaszolhatok,
hisz emlékével van az utca és a szívem tele.

Még sokan emlékeznek rá,
még keresik most is a ligeti Fáskörön,
mert szürkébb lett nélküle a környék,
és kedvesebb a percnyi derű, a tiszta kis öröm.

Még sokan emlékeznek rá,
még tudják, hogy ki volt és mennyit ért:
nem ölt és nem alkotott embermódra nagyot,
csak élt, de másoknak és másokért.

Csicsire emlékezve

Azt mondják hogy az idő nagy orvos,
a legmodernebb eszközökkel gyógyít,
elkábít, tartósan altat, hibernál,
és a sebészkést is könyörtelenül alkalmazza.

Ez valahogy így is van,
de ez a „gyógyítás” gyilkol,
mert megmenti ugyan az életet,
de közben megöli az embert.

Így gyógyított az idő engem is.
Lefektetett,
és elvett tőlem mindent:
örömet, bánatot,
ifjúságot, szerelmet,
lángoló hitet,
marcangoló zokogást,
örök újrakezdést,
és fáradt halálvágyat.
Mindent.

Most fekszem, mélyen lehűtött élőhalott.
Nincs már semmim,
de valamit még görcsösen szorítok,
ezt eldugtam,
ezt az egyet nem adom oda az idődoktornak:
Csicsikém félénk kis mosolyát,
amely jéggé fagyott szívemet
– ha majd az én bajomra is lesz gyógyulás –
Újból életre melegíti.

Egy szálkásszűrű vadásztacskó vallomása

Nem adatott meg nékem könnyű lábakon suhanni,
agárként, szellő módjára,
sem jó vizslaként magasra emelt orral keresni
a távol lapuló vad áruló légszimatát.
Nem tudom a súlyos nyulat gazdám lába elé tenni,
és tüskés bokor, sötét árok felett könnyedén szökellni,
nem tudok én.

Aki csak a külsőm után ítél,
talán megmosolyogja kurta lábaimat,
torzonborz pofámat, hosszú derekamat,
és az őszi avarban zörgő, döcögő futásomat.
Talán mosolyog.
De ha mélyen a szemembe nézne,
láthatná,
hogy nem irigylem a hosszúlábú gyorsakat,
a nagyokat ugrókat, vígan vágótázókat.
Láthatná,
hogy a fura külső nem mókás bohócot,
de parázsként izzó, elszánt harcos lelket takar.
Láthatná,
hogy az engem körülvevő világ rejtjelmeit
ember módjára érteni,
és embernél jobban érezni igyekszem.

Földhöz szegezett orral, gondosan és makacsul követem
a cifra hurkokat rajzoló, el-el tündező
Csalfa vércsapát,
tajtékzó, vértől bőszült fekete szörnyeket szorítok
kitartó csaholással a gyors végzet felé,
és sokszor megmosolygott görbe lábaimmal
leások a sötét mélységekbe,
le mélyen a napsugaras, vadvirágos felszín alá,
hol a koromfekete éjben
sárga és zöld szemek villognak,
fehér fogak csattognak,
éles karmok hasítanak.
Viaskodom a sötétség titokzatos és halálraszánt fiaival,
és hörgő, vicsorgó, vérző, mély sebekkel nem törődő,
szörnyű harc árán
azt, ami oly mélyen rejtőzött,
élve vagy holtan
a napvilágra kényszerítem!

Tacskó monológ

I.

Bátor derék kutya vagy
– mondta a gazdám –,
amikor megkerestem
a sebzett vadkant,
és szembeszálltam véle.
Jól esett a dicséret,
de közben arra gondoltam,
hogy könnyű volt nékem
bátornak lennem, mert tudtam,
hogy Ő jön mögöttem,
biztos fegyverrel a kezében,
és arra is gondoltam,
hogy mi lesz majd ővele,
ha egyszer eljön
az Ő nagy fekete disznója,
csattogó agyarakkal,
és én nem leszek mellette,
fegyvere sem lesz,
és úgy kell szembeszállnia véle,
hogy jól tudja:
sem fegyverrel, sem fegyvertelenül
nem jön mögötte
senki.

Tacskó monológ

II.

Valami titokzatos erő húz engem a mélybe.
Csodás titkokat sejtek alatt.
Valami nagy-nagy dolog lehet ott,
amely mágnesként vonz, feltárni kényszerít.
Én meg akarom fejteni a titkot,
hiszen erre termettem.
Alacsony, hosszúkás testem,
izmos rövid lábaim,
erős ásókarmaim
napfényre hozhatnák az Ismeretlent.

De parkettás szobában, bezárva élek,
ajtók és üveglablakok mögött.
Oly ritkán szimatolhatok illatos fűvek között,
oly ritkán pereg laza homok a talpam alatt,
oly ritkán érezhetem a mélyben rejtőző titok
sejtelmes, hívó üzenetét.

És oly rövid az időm!
Éveim kurtára szabottak,
perceim száguldanak.
Pórázos sétáimon ezért vetem meg a lábam
unos-untalan,
és dobálom félre a földet,
ások, kaparok lázasan,
mert mindig csábít a remény,
hogyan talán most, most sikerül!
Itt van már, itt a lábam alatt,
csak egy percet kérek még, csak egyetlen percet!

De keményen rángat a póráz,
ridegen csattan a „pfűj”.
Elvonszolnak – ismét – vágyott nagy tetteim színhelyéről.
Sétálok tovább, engedelmesen és ostobán,
és magam elé képzelem azt,
ami biztosan bekövetkezik egyszer:
a boldog pillanatot,
amikor áshatok szabadon,
amikor megmutathatom, hogy mit tudok!

De jaj, mi lesz akkor,
ha kiderül,
hogy néhány perc után kifulladás,
és az arasznyi gödör mélyén
a várt csodák helyett
csupán a Semmi vigyorog?

Születésnap az erdőn

Hát eljött ez is.
Nincs lakoma, ital, vigasság,
hiszen sohasem volt ez a nap számomra ünnep,
inkább fájdalmas mementó,
a múlt évek szerény fejfája,
mérőföldkő az elmulasztott lehetőségek egymásutánjában,
amit nagyképűen életűnek is nevezhetnék.

Sokféleképpen jöttek-múltak ezek a napok,
jól vagy rosszul,
örömmel és bánattal,
legtöbbször teljesen észrevétlenül.

Ám így — vagy úgy,
De mindig volt velem, mellettem, körülöttem
gondos anya,
szerető feleség,
drága barátok.
Mások nyüzsgő, lüktető élete feledtette velem
a születésnap gyászát.

Most, hogy eljött a negyvenhatodik,
beköszöntött a hideg ősz is,
metsző északi szél fúj,
ázott avarban csendben jár az űzött vad,
és didereg a lélek az erdőn.

Kunyhóm tűzhelyén lángol a fa, izzik a parázs.
Melléje húzódok.
Puskám a szögön lóg,
kiskutyám a lábamnál békésen alszik,
én pedig — deres szakállú erdei manóként
csendben ünneplem életem múlását.

Immáron teljesen egyedül.

1971. október 15.

Már csak ...

Már csak az elmúlásra gondolok.
Nincsenek már célok, tervek, vágyak,
rég kihűltek már a szerelmi ágyak.
Már csak a búcsúzásra gondolok.

Nem kell akkor gyertyafény, fekete cifraság,
nem kell a hamis könny, az álnok szánakozás,
nem kell a szemforgató hazug felmagasztalás,
nem kell a sablonos, üres, elcsépett szóvirág.

Egy napon, ha majd csendben elmegyek,
talán csak kevesen veszik észre,
talán csak egy kutya üvölt fel az égre,
amikor majd örökre elmegyek.

Betonkunyhó 1974 szilveszterén

Te füstös falú erdei ház,
favágók és vadászok romló régi tanyája,
mit hoz számodra az új év?
Újjászületsz-e valóban, és ezzel temeted el,
nem falaid omlásával
emlékét is a vissza nem térő boldog időknek?
Voltál néma tanúja
vidám barátságok és színes szerelmek hangos zsvivájának,
vártad meleg menedékkal
hóviharos éjen az üres kézzel fáradtan hazatérőket,
hallgattad hosszan a vadászmeséket,
a precíz igazság és a színes fantázia e csodás gyermekeit.
És láttál örömmünnepeket is,
amikor loboncos csuhájú fekete vad feküdt fehér ravatalán.
De új köntösödben
látsz-e még valaha is ehhez hasonlót?
Anyás asszonyok, fáradt férfiak,
és okosszemű hű kutyák töltöttek benned
kalandkereső szép napokat.
Elmúlt ez is. Most csak egy magányos,
megfáradt öregember
keresi itt — ó, már nem a megnyugvást,
hanem annak csupán
szétfosló, tűnő, illanó emlékét.

Erdei éjszakák

Hová tűntetek ti sejtelmes,
képzeletet megindító,
várakozást felcsigázó,
érzékeket élesítő,
árnyakat megnövelő,
halk neszeket hangosító,
ősi ösztönöket előcsalogató,
varázslatos erdei éjszakák?

Hová lettél te gyönyörű őszi éjszaka?
Midőn a szeptemberi száraz avaron
zajosan zörögve életre kel az erdő apró népe,
könnyű testek borzolja hangosan a felszínt,
majd találgathatod talányos titkát
a súlyos léptekkel ágakat törő,
recsegve-ropogva közelítő, vén vadkannak,
amely gyanút fogva, hirtelen,
hangtalan szellemmé válva oson el,
feszült figyelemmel füelve követheted
a róka ütemes kocogását,
és beleborzonghatsz az erdő koronás királyának
ősvilági, fenséges, harcra hívó haragos hangjaiba,
miközben fölötted néma árnyként suhan el a hatalmas uhu.
Távolból halálmadár huhog,
váratlanul egy vén tölgyfa
géppuskaropogással ontja dús termését,
és egyenként bontva tüskés burkát,
koppan az avaron a vadat mágnesként vonzó
csemege, a szelídesztenye.
Hová lettél te gyönyörű őszi éjszaka?

Hová lettél te nyirkos, ködös, koromsötét,
vacogtató, vak novemberi éjszaka?
Midőn a vad zajtalanul surran az ázott avaron,
szellemek járnak az erdőn,
csak a szél zúgatja a lombtalan fákat,
és az eső dobol a fejed fölé feszített sátorlapon,
amikor hiába várod az élet bármilyen apró jelét,
amikor vakon és süketen szenveded végig
a végtelenül hosszú, testet gyötrő éjszakát,
de te valamilyen váratlan csodában mégis reménykedsz.
Hová lettél te nyirkos, ködös, koromsötét,
mégis lelket edző, vacogtató novemberi vak éjszaka?

Hová lettél te fehér, havas, holdfényben ragyogó,
fákat repesztő, dermesztő téli éjszaka?
Midőn az erdő feltárja féltett titkait,
megmutatja, leleplezi rejtett életét,
nagyszerű színjátékot mutat be
a csendes, neszeket némító friss porhavon,
vagy a tisztás jeges, ropogós, szironyos színpadán,
láthatod, mint tereli, vigyázva vezeti
óvatlan malacait az óvatos öreg koca,
nézheted, hogyan lopakodik ki a szóróra
a mindig későn jövő, tapasztalt okos vadkan,
végigélvezheted, hogy a csemegéző szarvasbikák
miként zavarják el a körülöttük körözve ólálkodó
hívatlan vendégeket, az éhes feketecsuhásokat,
miközben észre sem veszed a csontjaidig hatoló hideget,
mert bámulva szemlélheted az élet csodáit.
Hová lettél te holdfényben ragyogó téli éjszaka?

Ma, midőn már öregem, hanyatló erdőben,
sárbaragadt, sivár alföldi tanyámon
tétlenül emlékezve töltöm hosszú, álmatlan éjszakáimat,
már nem az erdei egerek neszezését hallgatom,
csupán szobai rokonaik rágszálása bosszant,
vaddisznók fújása helyett kurjongatást hallok,
nem szarvasbőgés, hanem traktorok dübörgése
veri fel az éjszaka süket csendjét.
Bagolyhuhogás sincs, csak távoli vonatfütyt,
gyári sziréna hangja húzza le
szárnyalni próbáló képzeletemet
a rideg, kiábrándító valóságba.

Ma már hiába kérdezem, múltat idézve:
hová tűntetek, ti sejtelmes,
képzeletet megindító,
várakozást felcsigázó,
érzékeket élesítő,
árnyakat megnövelő,
halk neszeket hangosító,
ősi ösztönöket előcsalogató
varázslatos erdei éjszakák?

Hová tűntetek?

Őszi variációk

Őszi variációk

I.

Hogy szerettem egykor az őszt, Istenem!
Ősszel éltem az igazi életem.
Az őszi erdő volt éltető hazám,
kis vadászkunyhó melengető tanyám.
Az ősz ma már búcsúzás és fájdalom,
az őszi avar csak szélhordta sírhalom.
Nincs már őszöm, csak halálos telem,
mint őszi levél, lehullik életem.

II.

Hogy szerettem egykor az őszt, Istenem!
Mára már csak búcsúzás és félelem.
Öregségem megalázó gyalázat,
az ősz nékem szomorúság és bánat.
Megy a világ kemény téli halálba,
készülődünk könnyörtelen halálra.

III.

Hogy szerettem egykor az őszt, Istenem!
Nékem már csak búcsúzás és félelem.
Megy a világ kemény téli halálba?
Bújjunk be a meleg téli bundába!
Ihaj, csuhaj, dínomdánom, tillárom,
ne vessünk csak ezen a csúf halálon!

IV.

Hogy szerettem egykor az ősz, Istenem!
Tarkaságát nem látom, csak képzelem.
Nem látom a fekete kan túrását,
nem hallom az erdei szél zúgását,
nem hallom a szarvasbika bőgését,
nem hallom az öreg puskám lövését,
nem követem a kedves kutyám futását,
nem követem a sebzett vad csapását.
Régi őszök boldogságát keresem,
ám hiába, többé azt már nem lelem.

V.

Őszi erdő többé nem zúg énnekem.
Őszi erdő csupán fájó emlékem.
Nem élet már e nélkül az életem.

Süvít, tombol, fűtyül már a hideg szél,
Az elázott őszi erdő nagyon fél:
kopasz fái remegnek, mert jön a tél!

Az én erdőm

(Bornemisza Péter barátomnak)

Van valahol egy erdő, amely negyven éven át
adott nékem menedéket, erőt, élményt, megújulást,
amelytől lehettem ugyan testben távol,
de lélekben akkor is, mindig benne éltem.
Gondolatban is mindig a kanyargós útjait jártam,
bújtam ruhaszaggaató sűrűit,
cipeltem a félmázsás hátizsákot,
végigvacogtam rozoga magaslesein
a dermesztően hosszú őszi éjszakákat.
Hóviharban és kemény fagyban tapostam
a marasztaló méteres havat,
vonszoltam az elejtett vadat,
testet kínzó, de lelket erősítő
nehézségek leküzdésével tettem próbára magam.

Ebben az erdőben a hosszú évek alatt
sok minden megváltozott,
mégis az maradt, ami volt: az igazi otthonom.
Az erdő mindig új arcát mutatta,
évről évre meglepetésekkel várt.
A facsemeték fiatalosokká nőttek,
a fiatalosok szálerdővé izmosodtak,
az öreg tölgyes szép szálerdeje helyén
a tarvágásra telepített csenevész csemeték
küszködtek kínlódva a puszta létükért.
A vad útját megzavaró kerítések
szabdalták darabokra az erdőt,
kiszáradtak az ismert, megszokott dagonyák,
a fahordó szekerek nyikorgása helyett
nehéz gépek dübörgése, motorfűrész visítása
verte fel az erdő lelket békítő csendjét.

Új utakat vágta, a régi utakat benőtte a burjánzó gaz,
és eltűnt sok régi arc is.

Eltűntek a segítőkész ismerős favágók,
a vadat szállító falusi fuvarosok,
eltűnt a dióból az öreg erdész,
és eltűnt a jóétvágyú, jótorkú
Falstaff-i pincemester is.
A kedves, okos, bátor, csöppnyi kis vadászkutyám
már nem csapázza többé
a rőt avaron nyomot alig hagyó sebzett vadat.
Mondom, ezalatt a hosszú, mégis oly rövid idő alatt
velem együtt sok minden megváltozott.

De az én erdőm többé már nem változik!
Az én erdőm most már csak az enyém!
Az én erdőmben megállt az idő!

A fiatalosok már nem nőnek fel
soha többé,
az öreg tölgyeket nem fenyegeti fűrész foga
soha többé,
nem hasítanak vérző sebeket az erdő testébe
soha többé,
a dagonyák enyhet adó vize, hús sara nem szárad ki
soha többé,
a galambostető vadrejtő sűrűje
és a bombolyoldal fiatal fenyvese nem lobban lángra
soha többé,
az elhagyott ösvényeket sem női be a burjánzó bozót
soha többé,
a kerekasztás magaslese sem korhad el
soha többé.

Az én erdőmben megállt az idő!
Az én erdőmben többé már nem változik semmi.

A Betonkunyhó előtti nagy vadkörtefán
most is ott huhog a macskabagoly,
jelezve a helyes irányt
a vaksötét éjszakában tévelygőnek.
A kunyhó ablakában most is ott világít
az ágak közt átszűrődő gyenge gyertyafény,
erőt adva a fáradtan megtérőnek.
A torz agancsú szarvasbika továbbra is
tűnő látomásként suhan át
a szárhegyi akácos keskeny útjain.
A kitanult óvatos remetekan,
amely annyiszor túljárt az eszemen,
most is ott ravaszkodik valahol.
Az Égésvágás és a Tiszamező fenyvesei között
a szarvasnásztól most is zeng az erdő,
és a holdfényes gesztenyés sötét árnyú lombsátrai alatt
most is ropogatják tüskés csemegéjüket
a feketecsuhás visongó vaddisznók.
Péter barátom most is ott kuporog kitartóan
annyi vadászsikerünk trónusán, a „varázskövön”,
és a kiskutyám éppen most állítja meg
a nekem forduló vadkant.

Az én erdőmben megállt az idő!
Az én erdőmben semmi nem változik.

Ám a távolság, az idő és a romló emlékezet
lassan szivárgó szürke köddel teríti be az erdőt,
amely végül
velem együtt
egy napon mégis
a semmibe
hull.

Nyomtalanul

Ha utam végére érek, eltűnők nyomtalanul.
Nem lesz, aki emlékezne rám,
nem marad utánam semmi, sem hőstett, sem nagy alkotás,
nincs fiam sem, ki tudná ki, voltam.
Eljátszottam az életem, ha éltem egyáltalán.

Ha utam végére érek, és napom lealkonyul,
egy elhagyott erdei úton
csupán csizmám csámpás csapása árulkodik arról,
hogyan egyszer járt erre valaki.
Aztán eső mossa, avar takarja, hó belepi.

Majd a nyom is eltűnik. Nyomtalanul.

Egyre megy

(Egy kutyakölyök halálára)

Az anyja, mikor a világra hozta,
még gondosan tisztára mosta.
Ám hiába, már látszott, hogy beteg.
Az élet lángja még fel-fel lobbant,
egy perc és szíve utolsót dobant.
Vége! Kis teste még megremeg,
és máris halott. Ennyi az élet!
Lám, élj egy percet vagy hetven évet,
végül minden öröm és kín egyre megy.

Egyre megy!

Öröklét?

Amikor még az erdőt jártam,
és hosszú holdfényes éjszakák
puskám csöve elé nemes vadat vártam,
éreztem, hogy testetlenül nagy vagyok,
hogya a bőröm börtönébe zárt énem,
és a bilincsbe vert lelkem
folytatódik a végtelen világban,
mert a világ is én vagyok.

Éreztem hogy az erdőzúgás én vagyok,
hogya a szarvasbika harsogó hangja én vagyok,
hogya a csillogó dagonya én vagyok,
hogya a bagoly csőrében vergődő egér én vagyok,
hogya a reccsenve lezuhanó száraz ág én vagyok,
hogya a riadtan menekülő sebzett vad én vagyok,
hogya a szikrázva ragyogó csillagos ég is én vagyok.

Tudom, hogy nem egy képzelt mennyországban,
hanem itt a földön van számomra öröklét,
mert tovább élek e sok csodában
akkor is, amikor én már nem leszek.
Mert akkor is lesz erdőzúgás,
lesz szarvasbögés és dagonya is, csillogó,
lesz vergődő egér és lezuhanó száraz ág is,
lesz óvatos vad, sőt éji ég is, csillagfénytől villogó.

Én akkor már mindent itt hagyok,
de amíg mindez lesz,
addig vagyok.

Hittem...

Hittem az Istenben, de az Isten meghalt.
Hittem egy Megváltó Esmében, de az eszme megcsalt.
Hittem az Emberben, de az ember sátánná változott.
Hittem a Szerelemben, de a szerelem megátkozott.
Hittem a Művészetben, de a művészet koldussá tett.
Hittem az Értelemben, de az értelemből zagyvaság lett.
Hittem a Természetben, de a természet elrohadt.
Hittem az Életben, de az élet mellettem elrohant.
Hittem a Jóságban, de a jóság a gonoszság álarca.
Hittem Magamban, de gyenge voltam a harcra.

Hiszek...

Hiszek az örök Gonoszságban.
Hiszek a végtelen Butaságban.
Hiszek a butító Nyomorúságban.

Hiszek a bemocskoló Irigységben.
Hiszek a kicsinyes Kárörömben.
Hiszek a kíméletlen Törtetésben.

Hiszek a gyilkos Képmutatásban.
Hiszek a mélységes Aljasságban.
Hiszek a bizonyosságok bizonyosságában:
az igazságosztó megváltó Halálban.

Már ...

I.

Eljátszottam már kisdéd játékaimat,
kifogtam már csillogó halaimat,
meglőttem már koronás vadjaimat,
eltemettem már kedves kutyáimat,
elvesztettem már hűtlen barátaimat,
elnyűttem már ajándék ruháimat,
elhullajtottam már fehér fogaimat,
megálmodtam már ábrándos álmaimat,
lehűtöttem már lázas vágyaimat,
lakatra zártam már láncos kapuimat,
nem számlálom már kínos kudarcaimat.

Nem nyalogatom már vérző sebeimet,
letettem már gyilkoló fegyvereimet,
megfejtettem már talányos rejtvényeimet,
kiolvastam már kedvenc könyveimet,
megépítettem már tüskés sövényeimet,
elfelejtettem már csalfa szeretőimet,
elhagytam már forrongó eszméimet,
megírtam már vérszegény verseimet,
megfestettem már képtelen képeimet,
elsírtam már könnyencsorgó könnyeimet,
elpocsékoltam már pergő perceimet.

II.

Mára már csak várom közeli kopaszságomat,
mára már csak várom roncsoló rútságomat,
mára már csak várom bénító butaságomat,
mára már csak várom butító bénaságomat,
mára már csak várom vérlázító vakságomat,
mára már csak várom szürke szomorúságomat,
mára már csak várom teljes nyomorúságomat,
mára már csak várom nagy magányosságomat,
mára már csak várom végső orvosságomat,
mára már csak várom örökös fogságomat,
mára már csak várom kriptai rabságomat.

Álomhajó álmvizeken

Valamikor réges-régen,
amikor az éhségtől és a hidegtől elgyengülve,
már csak feküdtem fekhelyemen erőtllenül,
amikor már mindent feladtam,
olyankor mindig eljött értem az Álomhajó!
Csodálatos kis hajó volt,
amely csendben az ágyam mellé siklott,
és elvitt engem varázslatos messzi tájakra.
Tündérrózsás simán sötétlő vizeken hajóztam,
nádszegélyes keskeny csatornákon,
hangosan hullámzó tengernyi–nagy távoli tavakon,
és medret vájó gyors sodrású folyókon is,
ahol gyönyörködtem a parti erdők trópusi bujaságában,
és bámulhattam az Élet végtelenül változatos csodáit.
Láttam feszülten figyelő koronás szarvasbikát,
megleptem az iszapban önfeledten dagonyázó vaddisznót,
felriasztottam hangosan hápogva felrepülő vadkacsákat,
megfigyeltem hosszú hálót húzó halászokat,
napfényben csillogó, vadul vergődő nagy halakat fogtam,
és meglestem vidáman kacagó, fröcskölve fürdőző
keménymellű, bronztestű meztelen lányokat is.
De
már régen nem jött el értem az Álomhajó!
Lehet, hogy messzi álmvizeken jár,
vagy szirtek között sodródva eltévedt és nem talál vissza,
lehet, hogy zátonyra futott és léket kapott,
lehet, hogy egy titokzatos óriási örvény
magával rántotta, le a feneketlen fekete mélységbe,
és már nem jöhet értem
soha többé!

Koponyavers

Álmatlan éjszakán fekszem a sötétben.
Tétován tapogató ujjaim
keresve kutatják koponyám titkait,
tapintva csodálom csontjaimat,
és mint a vak ember, aki az ujjával lát,
megpróbálom magam elé varázsolni
ezt a csodálatos csontgolyót.
A domború homlokot,
az ívelt járomcsontokat,
a fogatlan állkapcsokat,
meg a szemgödrök kútjainak kerek kávéit,
hajtól, bőrtől, hústól megfosztva,
csak a csupasz csontokat.
Ám, hiába, ez nem sikerül.
Mindig csak már valahol látott
idegen koponyák jelennek meg előttem,
művészi festmények,
tankönyvek száraz ábrái,
múzeumok üveges tárlói,
iskolai szertárak poros csontvázai,
még méregfiolák és transzformátorok
sablonos, lábszárcsontos halálfejei is.
Sok-sok különféle különös koponya.
Kicsi és nagy, kerek és szögletes, rövid és hosszú,
de még mindig nem tudom
milyen lehet az enyém.
Szeretném látni, de nem röntgenképen,
hanem a valóságban
a hajtól, bőrtől, hústól megfosztott,
kipreparált koponyám
fehérülő csontjait.

Levél a múltba

Üdvözöllek, én távoli állat-ösöm!
Megérkezett üzeneted,
örökségként mit rám hagyta.
Azt akarod, hogy ne tagadjam meg,
bármily távoli is, a rokonságot.
Megnyugtatlak, ha akarnám
akkor sem tehetném ezt meg.
Hiszen a megroggyanó térdeimmal,
görbe gerincemmel,
egyre jobban szőrösödő füleimmal
mindinkább hasonlítok hozzád,
és vészesen zsugorodó értelmemmel
máris olyan vagyok,
mint Te lennél, ha ma életre kelnél:
a tudomány és technika csodái előtt
értetlenül ámuló,
csak a jelen illanó perceiben élő,
múlt és jövő nélküli őszállat.
Végül pedig teljesen eltűnik
a köztünk lévő kevés,
a végtelen időben csak néhány percnyi,
pár százezer évnyi különbség is,
és teljesen olyan leszek, mint Te:
porladó csontok poros halmaza,
és talán egyszer a távoli jövőben
ősidők ritka üzenete.

Amikor elmentél...

Ahogy egyre kisebbedett
a sáros út sarával hősiezen küszködve
távolodó, hátizsákos kedves kis alakod,
és engem rozoga tanyámban magamra hagyva
tűnt el végül az út menti fák mögött,
úgy zsugorodik össze
múltam minden szép emléke,
és tűnik el végül
az életutat fasorként szegélyező,
mindent eltakaró
sok keserves kudarc,
kínos tévedés,
otromba ostobaság,
tétova tehetetlenség,
elszalasztott lehetőség mögött,
és meghasonlott magammal magamra maradva
újból meg kellett tudnom,
hogy egyedül vagyok,
ha Te nem vagy vélem.

Ahogy...

(Az öregség dicsérete, két hangra)

Tenor:

Ahogy sietnek a napok
Úgy ritkulnak a dalok
Kurtábbak a nappalok
A szemeid már vakok

Ahogy fehéredik hajad
Úgy tompul el agyad
Lassabban vonszolod magad
A barátod is megtagad

Ahogy fogyatkozik időd
Úgy illan el régi erőd
Nincs többé szép szeretőd
Soványodik már az időd

Basszus:

És rohannak az évek,
És rövidül az élet,
És hosszabbak az éjek,
És feketébb az ének.

És fogatlan lesz a szád,
És gonosz átok száll reád,
És nincs is már hazád,
És elátkozod anyád.

És rossz szíved meg-megáll,
És vissza nem talál
És sokféle kór kaszál,
És hízik a halál.

Feleségemnek

I.

Köszönöm ...

Köszönöm, hogy megkerestél,
köszönöm, hogy megszerettél,
köszönöm, hogy rámtaláltál,
köszönöm, hogy el is dobtál,
köszönöm, hogy felemeltél,
köszönöm, hogy nem feledtél,
köszönöm, hogy megtartottál,
köszönöm, hogy nékem voltál,
köszönöm, hogy nékem voltál.

Tudom ...

Tudom, gyakran bántottalak,
tudom, sokszor becsaptalak,
tudom, mindent elhibáztam,
tudom, csodára vártam,
tudom, magadra hagytalak,
tudom, voltak köztünk falak,
tudom, lángok közt is fáztam,
tudom, vak voltam, nem láttam,
tudom, vak voltam, nem láttam.

Kérlek ...

Kérlek, ne feledd: egykor szerettél,
kérlek, csak a szépre emlékezzél,
kérlek, ne hidd hogy hitvány voltam,
kérlek, tudd, csak gyenge voltam,
kérlek, minden rosszat elfeledjél,
kérlek, könny nélkül temessél,
kérlek, ne nézz meg engem holtan,
kérlek, bocsásd meg azt, hogy voltam,
kérlek, bocsásd meg azt, hogy voltam.

Feleségemnek

II.

Köszönöm azt, hogy rám találtál.
Köszönöm Néked azt, hogy voltál.
Kérlek, ne nézz meg engem holtan.
Kérlek, bocsásd meg azt hogy voltam.

Sírfelirat

(Egy nem létező síremlékre)

Tévedésből jöttem a világra,
vakon halmoztam hibát hibára,
tévedés volt az egész életem.
Sok volt a bánat, sok volt a félelem,
sokakat bántottam, még többen bántottak,
akikben bízhattam – jaj – kevesen voltak!
Megértést reméltem, boldogságra vágytam,
élni akartam, de halált kívántam.
Élni nem tudtam, halni gyáva voltam,
csak várnom kellett, s lám: itt fekszem holtan.

Halálvágta — 50 vers

Tartalom

Előszó	5
--------------	---

Mint horgony a partba

Mint horgony a partba... ..	8
Utóirat egy zavaros levélhez	9
Milyen jó lenne, ha többé nem kellene verset írnom	10
Köszönet, hogy nem hagytál egészen egyedül	11
Válasz egy aggódó levélre	12
Karácsonyi vers a Kedvesnek	13
Most is veled vagyok	15
Bizakodó levél bánat idején	16
Találós kérdés.....	18
Kérlek, ne légy szomorú!	19
Most már én is értem... ..	22
Szilánkok I.	23
Szilánkok II.	23
Szilánkok III.....	24
Hideg tavaszunk van... ..	25

Halálvágta

Halálvágta	30
Közben semmit.	31
Búcsúzás.....	32
Csicsi már négy hónapja halott	33

Csicsi nélkül a liftben.....	34
Már egy éve	36
Csicsire emlékezve.....	37
Egy szálkásszűrű vadásztacskó vallomása.....	38
Tacskó monológ I.....	40
Tacskó monológ II.	41
Születésnap az erdőn.....	43
Már csak	44
Betonkunyhó 1974 szilveszterén.....	45
Erdei éjszakák	46

Őszi variációk

Őszi variációk I.	50
Őszi variációk II.....	50
Őszi variációk III.....	50
Őszi variációk IV.	51
Őszi variációk V.....	51
Az én erdőm	52
Nyomtalanul	55
Egyre megy	56
Öröklét?.....	57
Hittem.....	58
Hiszek.....	59
Már ... I.....	60
Már ... II.	61
Álomhajó álmvizeken	62
Koponyavers	63
Levél a múltba.....	64
Amikor elmentél.....	65
Ahogy... ..	66
Feleségemnek I.....	67

Feleségemnek II.	69
Sírfelirat.....	70
Tartalom	71
Függelék.....	75

Felelős kiadó:
Szabó Zoltán

Szentes Városi Szolgáltató Kft. Nyomdája, Szentes
Felelős vezető: Nagy Sándor

Készült 2002-ben
Megjelent 5 A/5 ív terjedelemben

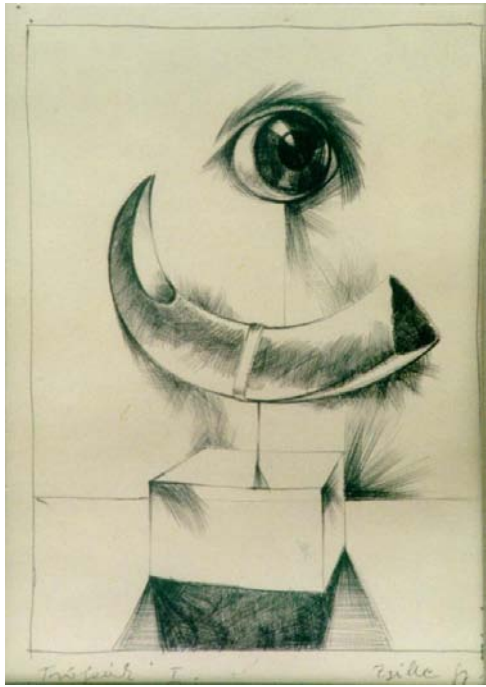

Budapesten születtem 1925-ben. A Képzőművészeti Főiskola festő szakán 1951-ben szereztem oklevelet. 1945 óta vagyok kiállító művész. Verseskönyvem elsősorban azon keveseknek szól, akik ismernek engem, és ennek ellenére szeretnek, vagy legalábbis elviselnek, mindazoknak, akik valamilyen, számomra érthetetlen okból úgy vélik, hogy érdemes engem megismerni, vagy egyszerűen csak kíváncsiak arra, hogy egy festő tud-e valamit nyújtani az önkifejezésnek számára idegen területén.

József Attila szerint valami vagy művészet, vagy nem az. Nincs félművészet! Hogy mégis erre az aláaknázott területre merészkedtem, az az oka, hogy vannak az életnek olyan mozzanatait, amelyek nem a vizualitás élménykörébe tartoznak, annak eszközeivel nem fejezhetők ki. A versek mindegyike rólam szól, az élettel viaskodó emberről, némelyik az alkotó emberről, a művészsorsról, a művészetről általában.

J. Attila

Függelék

Zsille Győző:
„Szem és vaddisznóagyar”
9,8x13,7 cm
Golyóstoll
Vázlat festményhez
(1970)

Zsille Győző:
„Nő rókával”
10x13,8 cm
Golyóstoll
Vázlat festményhez
(1970)

Zsille Győző:
„Ember és cápa” II.
9,5x12,8 cm
Golyóstoll
Vázlat festményhez
(1970)

Zsille Győző:
„Ember és cápa” IV.
9,5x12,3 cm
Golyóstoll
Vázlat festményhez
(1970)

Zsille Győző:
„Ember és cápa” V.
10x13 cm
Golyóstoll
Vázlat festményhez
(1970)

Zsille Győző:
„Ember és vaddisznó” I.
9,5x13 cm
Golyóstoll
Vázlat festményhez
(1970)

Zsille Győző:
„Ember és vaddisznó” II:
9,5x13,8 cm
Golyóstoll
Vázlat festményhez
(1970)

Zsille Győző:
„Ember és vaddisznó” V.
9,5x10,3 cm
Golyóstoll
Vázlat festményhez
(1970)

Zsille Győző